

Số: 44/BC-HĐND

Bình Dương, ngày 08 tháng 7 năm 2020

BÁO CÁO THẨM TRA

Tình hình, kết quả thực hiện nghị quyết của HĐND tỉnh về thực thi pháp luật 6 tháng đầu năm 2020

Thực hiện nhiệm vụ quy định tại Điều 109 Luật Tổ chức chính quyền địa phương, Ban Pháp chế HĐND tỉnh đã tổ chức thẩm tra các báo cáo của UBND tỉnh về tình hình quốc phòng – an ninh; phòng chống tội phạm, vi phạm pháp luật; phòng chống tham nhũng, thực hành tiết kiệm chống lãng phí; công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo; thẩm tra các báo cáo công tác trong 6 tháng đầu năm 2020 của Chánh án Tòa án nhân dân tỉnh, Viện trưởng Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh, Cục trưởng Cục Thi hành án dân sự tỉnh.

Qua thẩm tra, Ban Pháp chế thống nhất với những đánh giá trong các báo cáo, đồng thời nhấn mạnh một số nội dung sau đây:

I. NHỮNG KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

Trong 6 tháng đầu năm 2020, đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp trên toàn cầu đã ảnh hưởng đến mọi mặt đời sống xã hội của người dân, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp trong tỉnh. Tuy nhiên, với nỗ lực khắc phục khó khăn, thực hiện “nhiệm vụ kép” vừa phòng chống dịch vừa phát triển kinh tế - xã hội và đảm bảo quốc phòng - an ninh, các lĩnh vực hoạt động liên quan đến công tác nội chính cũng như hoạt động của các cơ quan tư pháp đã đạt được những kết quả tích cực. Cụ thể như sau:

1. Công tác nội chính

- Tình hình quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh được giữ vững, trật tự an toàn xã hội cơ bản ổn định, đảm bảo an toàn tuyệt đối Đại hội Đảng cấp cơ sở. Các đơn vị, lực lượng vũ trang thực hiện nghiêm chế độ trực sẵn sàng chiến đấu, cùng với ngành y tế làm nòng cốt thực hiện có hiệu quả các biện pháp phòng, chống dịch Covid-19, đặc biệt là thực hiện tốt công tác tổ chức tiếp nhận, cách ly người nước ngoài và công dân Việt Nam nhập cảnh. Công tác tuyển chọn và gọi công dân nhập ngũ đạt 100% chỉ tiêu được giao, đảm bảo cả về số lượng và chất lượng.

- So với cùng kỳ năm 2019, tai nạn giao thông giảm được 02 tiêu chí (về số vụ tai nạn và số người bị thương)¹; tình hình phòng cháy, chữa cháy có chuyển biến rõ rệt (số vụ cháy giảm 05 vụ, số người bị thương giảm 02 người, thiệt hại về tài sản giảm 21,9 tỷ đồng²).

¹ Xảy ra 602 vụ tai nạn giao thông, làm bị thương 650 người. So với cùng kỳ, giảm 130 vụ tai nạn, số người bị thương giảm 127 người, số người chết không tăng, giảm.

² Xảy ra 14 vụ cháy, bị thương 01 người, không có người chết, thiệt hại về tài sản 21,7 tỷ đồng. Cùng kỳ 2019, số vụ cháy là 19 vụ, bị thương 03 người, chết 01 người, thiệt hại về tài sản 43,6 tỷ đồng.

- Công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm và vi phạm pháp luật được triển khai có hiệu quả. So với cùng kỳ, tình hình tội phạm về trật tự xã hội được kéo giảm 32,72%; phạm pháp về kinh tế giảm 37,72%. Các loại tội phạm ẩn như tội phạm về ma túy, môi trường được phát hiện, xử lý tăng so với cùng kỳ; đã phát hiện, triệt xóa nhiều băng, nhóm tội phạm có tổ chức; phát hiện, xử lý các vụ phạm tội liên quan đến tín dụng đen, bắt giữ người trái pháp luật, lừa đảo chiếm đoạt tài sản với thủ đoạn giả danh cơ quan tư pháp.

- Công tác phòng, chống tham nhũng và thực hành tiết kiệm, chống lãng phí tiếp tục được triển khai đồng bộ bằng nhiều giải pháp như công khai minh bạch các thủ tục hành chính; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động quản lý nhà nước, cung cấp các dịch vụ công trực tuyến mức độ 3 và 4; công tác quản lý tài chính, ngân sách có sự chuyển biến; tiếp tục đổi mới hệ thống quản lý, sắp xếp lại các đơn vị sự nghiệp công lập, từng bước nâng cao trách nhiệm tự chủ, tự chịu trách nhiệm của đối tượng sử dụng ngân sách; quản lý sử dụng tài sản công có kế hoạch hợp lý; tăng cường hiệu quả trong việc chi ngân sách.

- Công tác cải cách hành chính được quan tâm thực hiện, đạt nhiều kết quả trên các mặt: cải cách thể chế; thủ tục hành chính; đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy; xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; tài chính công và hiện đại hóa nền hành chính. Đến nay, 100% các cơ quan từ cấp tỉnh đến cấp xã đã thực hiện kết nối liên thông phần mềm quản lý văn bản; triển khai phần mềm điện tử một cửa. Các chỉ số đo lường hiệu quả quản lý, phục vụ của chính quyền được cải thiện, cụ thể như: chỉ số hiệu quả quản trị và hành chính công PAPI năm 2019 tăng 14 bậc (đứng thứ 25/63 tỉnh thành); chỉ số hài lòng về sự phục vụ hành chính SIPAS tăng 10 bậc (đứng thứ 13/63 tỉnh thành).

- Công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo ngày càng phát huy hiệu quả. Công tác tiếp dân định kỳ và theo dõi kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân đã được lãnh đạo các ngành, các cấp quan tâm nhiều hơn; việc đối thoại, hướng dẫn, giải thích được chú trọng; công tác chỉ đạo giải quyết khiếu nại, tố cáo được tập trung quyết liệt, nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu trong công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo. Việc kiểm tra, rà soát các vụ việc khiếu nại đông người, phức tạp, kéo dài đã được cấp ủy Đảng và chính quyền các cấp tập trung lãnh đạo, chỉ đạo giải quyết, nhờ vậy, nhiều vụ việc tồn đọng kéo dài trước đây đã được giải quyết dứt điểm, góp phần ổn định tình hình an ninh, trật tự trên địa bàn tỉnh.

2. Công tác thực thi pháp luật của các cơ quan tư pháp

Nhìn chung, trong tình hình khó khăn khách quan do đại dịch Covid-19, các cơ quan tư pháp đã có sự tích cực, chủ động thực hiện nghiêm túc các biện pháp phòng, chống dịch, đồng thời đảm bảo thực hiện tốt công tác điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án.

- Trong công tác điều tra hình sự: số vụ án đã tiến hành điều tra làm rõ đạt 94,59% (tăng 7,5% so với cùng kỳ); kết thúc điều tra, đề nghị truy tố đạt 63,21% (tăng 1,51% so với cùng kỳ)³.

³ 6 tháng đầu năm 2019, tỷ lệ án điều tra làm rõ đạt 97,09%; kết thúc điều tra, đề nghị truy tố đạt 61,7%.

- Trong công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát các hoạt động tư pháp: Viện Kiểm sát nhân dân hai cấp đã triển khai thực hiện các biện pháp theo đúng thẩm quyền, góp phần đảm bảo hoạt động tư pháp tuân thủ đúng quy định pháp luật (cụ thể như trả hồ sơ cho cơ quan điều tra để bổ sung chứng cứ; ban hành các văn bản kiến nghị yêu cầu các cơ quan tiến hành tố tụng khắc phục một số vi phạm trong hoạt động tư pháp; kiến nghị cơ quan hữu quan áp dụng biện pháp phòng ngừa tội phạm và vi phạm pháp luật...). Công tác kháng nghị phúc thẩm được Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh tăng cường đối với tất cả các loại án hình sự, dân sự, hành chính...

- Trong công tác xét xử: chất lượng giải quyết án được nâng cao, số án bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan giảm đáng kể so với cùng kỳ (số án bị hủy do sai là 18,5 vụ, chiếm 0,39%, so với cùng kỳ giảm 15,5 vụ; số án bị sửa do sai là 25 vụ chiếm 0,52%, so với cùng kỳ giảm 03 vụ)⁴. Việc xét giảm án phạt tù cho phạm nhân và xem xét rút ngắn thời gian thử thách đối với người bị kết án được thực hiện kịp thời đúng quy định. Hoạt động thí điểm của các Trung tâm hòa giải, đối thoại tại Tòa án 02 cấp trong thời gian thí điểm tiếp tục phát huy những kết quả tích cực, đã giải quyết được 6.106 đơn, đạt tỷ lệ 95,7%, trong đó hòa giải thành đạt tỷ lệ 89,26%, góp phần giảm tải áp lực cho công tác xét xử của Tòa án⁵.

- Trong công tác thi hành án dân sự: có sự chuyển biến tích cực, kết quả giải quyết về việc và về tiền đều vượt chỉ tiêu được giao bình quân của 6 tháng. Trong đó, tỷ lệ giải quyết về việc đạt 49,46% (vượt 9,46% so với chỉ tiêu giao); tỷ lệ giải quyết về tiền đạt 27,29% (vượt 8,29% so với chỉ tiêu giao, tăng đến 17,2% so với cùng kỳ). Công tác tuyên truyền, giải thích quy định pháp luật để người dân tự nguyện thực hiện nghĩa vụ thi hành án được chú trọng, qua đó, giảm được 91 trường hợp phải tổ chức cưỡng chế so với cùng kỳ, tỷ lệ giảm là 41,93%.

II. MỘT SỐ HẠN CHẾ

Bên cạnh những kết quả đạt được, tình hình thực thi pháp luật trên địa bàn tỉnh còn một số hạn chế cần quan tâm, cụ thể như sau:

- Tình hình tai nạn giao thông tuy được kéo giảm nhưng vẫn còn ở mức cao; việc ùn tắc giao thông tại một số giao lộ vào giờ cao điểm, lấn chiếm hành lang an toàn đường bộ vẫn chưa được khắc phục hiệu quả.

- Tình hình tội phạm mặc dù được kiềm chế nhưng còn diễn biến phức tạp, nổi lên là tội phạm giết người, cố ý gây thương tích, xâm hại tình dục trẻ em, tội phạm xâm phạm sở hữu, đáng lưu ý là tội cướp tài sản với thủ đoạn giả danh lực lượng phòng, chống tội phạm. Hoạt động tín dụng đen với nhiều thủ đoạn, gây khó khăn cho công tác phát hiện, xử lý. Tội phạm liên quan đến lĩnh vực đất đai khá phức tạp, gây ra nhiều dư luận xã hội nên cần phải tập trung xử lý kịp thời. Tội phạm về ma túy, môi trường được phát hiện, xử lý nhiều nhưng chưa tương xứng với đặc điểm

⁴ 6 tháng đầu năm 2019, số án bị hủy do sai là 34 vụ, chiếm 0,64%; số án bị sửa do sai là 28 vụ, chiếm 0,52%.

⁵ Kể từ ngày 1/4/2020, tỉnh Bình Dương kết thúc thí điểm hoạt động hòa giải, đối thoại tại Tòa án. Hoạt động này sẽ tiếp tục được triển khai khi Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án có hiệu lực từ ngày 01/01/2021.

tình hình và yêu cầu đặt ra. Tệ nạn xã hội, các loại phạm pháp về kinh tế, tội phạm sử dụng công nghệ cao có xu hướng phức tạp hơn, gây ra nhiều hệ lụy cho xã hội.

- Công tác phòng, chống tham nhũng vẫn còn gặp khó khăn khi thực hiện việc chuyển đổi vị trí công tác đối với một số vị trí đặc thù như kế toán, cán bộ địa chính, cán bộ nghiệp vụ thanh tra; việc tự phát hiện những sai phạm, tham nhũng trong nội bộ các cơ quan, đơn vị qua công tác thanh, kiểm tra, giám sát còn hạn chế.

- Trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ cải cách hành chính, một số cơ quan chuyên môn trực thuộc UBND tỉnh vẫn còn lúng túng, chậm trễ trong việc thực hiện trình tự, thủ tục xây dựng văn bản quy phạm pháp luật theo quy định; việc đổi mới, sắp xếp các đơn vị sự nghiệp ở nhiều ngành, địa phương còn chậm so với kế hoạch đề ra.

- Trong công tác tiếp công dân, tình trạng ủy quyền tiếp công dân định kỳ chưa được khắc phục nhiều; ở cấp huyện, hình thức tiếp công dân đột xuất chưa được quan tâm tổ chức để giải quyết những vụ việc cụ thể theo quy định của pháp luật. Trong việc ban hành Quy chế tiếp công dân tại Trụ sở Tiếp công dân tỉnh (để thay thế cho Quy chế phối hợp trước đây), UBND tỉnh chưa có sự phối hợp chặt chẽ với Đoàn Đại biểu Quốc hội và Thường trực HĐND tỉnh, do đó, trong giai đoạn chuyển đổi theo cơ chế tiếp dân mới, các cơ quan này gặp nhiều khó khăn khi thực hiện trách nhiệm tiếp công dân theo quy định.

- Việc giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh của công dân đôi lúc còn chậm, một số vụ việc giao cho địa phương hoặc cơ quan chuyên môn giải quyết hoặc tham mưu giải quyết nhưng có đơn vị thực hiện còn chậm, phải đơn đốc nhắc nhở. Vẫn còn xảy ra tình trạng cơ quan có thẩm quyền giải quyết đơn không phản hồi cho cơ quan chuyển đơn biết về việc thụ lý cũng như kết quả giải quyết đơn, gây khó khăn cho việc theo dõi kết quả giải quyết đơn hoặc công dân phải gửi đơn nhiều lần. Việc cập nhật, sử dụng phần mềm hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về khiếu nại, tố cáo còn chưa đầy đủ.

- Công tác thực thi pháp luật của các cơ quan tư pháp còn một số hạn chế sau đây:

- + Công tác giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố tuy đã được cải thiện, tăng cường nhưng chưa đạt yêu cầu theo Nghị quyết của Quốc hội đề ra là trên 90% (chỉ đạt 80,87%).

- + So với cùng kỳ, số án giải quyết của Tòa án nhân dân hai cấp giảm 617 vụ, số việc thi hành án dân sự giảm 747 việc (nguyên nhân phần lớn là do ảnh hưởng của tình hình dịch bệnh, phải thực hiện giãn cách xã hội).

- + Tòa án trả hồ sơ cho Viện Kiểm sát để điều tra bổ sung tăng 0,49% so với cùng kỳ (tăng 09 vụ). Một số đơn vị Viện Kiểm sát cấp huyện chưa tập trung cho công tác kiểm sát bản án, quyết định nên không phát hiện vi phạm, do đó không ban hành được kháng nghị phúc thẩm, dẫn đến không đạt được chỉ tiêu kháng nghị trên số án hủy, sửa.

- + Công tác thi hành án dân sự mặc dù vượt chỉ tiêu về việc và về tiền nhưng số việc và tiền chuyển kỳ sau vẫn còn nhiều.

+ Một số cơ quan, địa phương vẫn còn chưa quan tâm nhiều đến công tác phối hợp với Tòa án trong việc xác minh, cung cấp thông tin về đất đai, cung cấp bản vẽ chưa đúng thời hạn theo hợp đồng đo đạc, gây ảnh hưởng đến tiến độ giải quyết án của cơ quan xét xử.

III. KIẾN NGHỊ

Qua thẩm tra, đánh giá tình hình thực thi pháp luật 6 tháng đầu năm 2020, Ban Pháp chế HĐND tỉnh đề xuất một số kiến nghị như sau:

1. Đối với công tác nội chính

Trên cơ sở một số hạn chế được đề cập trong báo cáo thẩm tra này, kiến nghị UBND tỉnh chỉ đạo các ngành, các cấp trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình đề ra những giải pháp cụ thể nhằm khắc phục hạn chế, nâng cao chất lượng các lĩnh vực hoạt động liên quan đến công tác nội chính. Trong đó, đề nghị chú trọng những nội dung sau đây:

- Tăng cường công tác chỉ đạo về quốc phòng - an ninh, đảm bảo an toàn tuyệt đối Đại hội tỉnh Đảng bộ. Lực lượng vũ trang phối hợp chặt chẽ với các ngành, các cấp, các tổ chức đoàn thể để nắm chắc tình hình, kịp thời xử lý có hiệu quả những vấn đề liên quan đến an ninh, trật tự nhằm giữ vững ổn định an ninh, trật tự, tạo môi trường thuận lợi để phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

- Thực hiện tốt các bước tuyển chọn và gọi công dân nhập ngũ năm 2021.

- Trong tình hình tội phạm diễn biến phức tạp, cùng với những tác động của đại dịch Covid-19 (hoạt động sản xuất kinh doanh bị đình trệ, tình trạng mất việc làm, đời sống nhân dân gặp nhiều khó khăn), đặt ra nhiều yêu cầu đối với công tác đảm bảo an ninh, trật tự, nhất là hoạt động đấu tranh phòng chống tội phạm. Do đó, cần tăng cường chỉ đạo lực lượng chức năng kết hợp chặt chẽ giữa phòng ngừa nghiệp vụ và phòng ngừa xã hội để kéo giảm các loại tội phạm; tiếp tục tấn công trấn áp các loại tội phạm, nhất là các tội phạm nổi lên trong 6 tháng đầu năm.

- Chỉ đạo triển khai các giải pháp giảm tai nạn giao thông trên cả 03 tiêu chí; tăng cường công tác phòng cháy, chữa cháy, bảo đảm an toàn cuộc sống của người dân.

- Chuẩn bị tổng kết thực hiện Kế hoạch cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2016 - 2020 tỉnh Bình Dương, đề ra các nhiệm vụ của giai đoạn mới phù hợp với tình hình thực tế của địa phương. Chú trọng đẩy mạnh thực hiện lộ trình chuyển đổi các đơn vị sự nghiệp hoạt động theo cơ chế tự chủ, giảm sự phụ thuộc vào ngân sách nhà nước; tập trung cho công tác đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, hoàn chỉnh đề án vị trí việc làm trong các cơ quan, đơn vị.

- UBND tỉnh khắc phục tình trạng ủy quyền cho cơ quan thanh tra tiếp dân; đồng thời chỉ đạo các ngành, các cấp thực hiện tốt các quy định pháp luật về trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan trong công tác tiếp công dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo. Tiếp tục chỉ đạo thực hiện đầy đủ, đồng bộ việc cập nhật, sử dụng Cơ sở dữ liệu quốc gia về giải quyết khiếu nại, tố cáo.

- Chỉ đạo các ngành chức năng tăng cường công tác thanh, kiểm tra đối với các lĩnh vực có dư luận tiêu cực, tham nhũng nhằm phòng ngừa, phát hiện và xử lý nghiêm những hành vi tham nhũng.

2. Đối với hoạt động của các cơ quan tư pháp

Kiến nghị các cơ quan tư pháp bám sát và thực hiện tốt Nghị quyết số 96/2019/QH14 của Quốc hội về công tác phòng chống tội phạm và vi phạm pháp luật, công tác của Viện kiểm sát nhân dân, của Tòa án nhân dân và công tác thi hành án, nhằm đảm bảo thực hiện đạt các chỉ tiêu theo quy định. Trong đó, ngành Công an cần lưu ý đến công tác giải quyết tố giác tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố; Viện kiểm sát nhân dân tiếp tục tăng cường công tác kiểm sát, chú trọng thực hiện các chức năng kiểm sát để nâng cao tỷ lệ kháng nghị phúc thẩm ở cấp huyện; ngành Tòa án chú trọng thực hiện các biện pháp nhằm nâng cao tỷ lệ giải quyết các vụ án, chuẩn bị tốt các điều kiện để triển khai, thi hành Luật Hòa giải đối thoại tại Tòa án; ngành Thi hành án dân sự tiếp tục phát huy kết quả thi hành án về việc và tiền, thực hiện kéo giảm số lượng việc và tiền chuyển kỳ sau.

Bên cạnh nỗ lực của các cơ quan tư pháp, đề nghị UBND tỉnh quan tâm chỉ đạo các địa phương, các cơ quan chuyên môn trực thuộc UBND tỉnh tích cực phối hợp, hỗ trợ cho các cơ quan tư pháp trong các hoạt động chuyên môn khi được yêu cầu.

Trên đây là báo cáo thẩm tra của Ban Pháp chế HĐND tỉnh về tình hình thực hiện nghị quyết của HĐND tỉnh về thực thi pháp luật 6 tháng đầu năm 2020, kính trình HĐND tỉnh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Lưu: VT.

**TM. BAN PHÁP CHẾ
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Trường Nhật Phụng